

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/813/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4212211526
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Zmeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4212211526.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci žalobcu: Mesto Komárno, Nám. gen. Klapku 1, Komárno, IČO: 00 306 525, zast. Advokátskou kanceláriou Mandzák a spol., s.r.o., Zámocká 5, 811 01 Bratislava, proti žalovanému: Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., Nábrežie za hydrocentrálou 4, 949 60 Nitra, IČO: 36 550 949, zast. JUDr. Annou Polonyovou, advokátkou so sídlom Chorvátska 12, 811 08 Bratislava, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Komárno č. k. 6C/159/2012-448 zo dňa 30.09.2014 o nepripustení vstupu vedľajšieho účastníka na strane žalovaného do konania, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa m e n í tak, že vstup Fondu národného majetku Slovenskej republiky do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného n e p r i p ú ť a .

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením zamietol návrh žalobcu na nepripustenie vstupu Fondu národného majetku, Trnavská cesta 100, Bratislava, do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného s odkazom na ustanovenie § 93 ods. 1,3,4 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). V odôvodnení súd uviedol, že žalobca sa vo veci samej domáha určenia vlastníckeho práva k viacerým nehnuteľnostiam uvedeným v návrhu, nachádzajúcim sa v katastrálnom území Komárno. N. 28.11.2012 v rámci vyjadrenia ku žalobe navrhol pripustiť vstup Fondu národného majetku Slovenskej republiky (ďalej aj „FNM“) do konania ako vedľajšieho účastníka na jeho strane, čo odôvodnil tým, že FNM ako jeho zakladateľ vložil ako nepeňažný vklad do základného imania žalovaného sporné nehnuteľnosti. Fond národného majetku so vstupom do konania súhlasil. Nesúhlas však prejavil žalobca, ktorý argumentoval tým, že vedľajším účastníkom v konaní môže byť len ten, kto má právny záujem na výsledku konania z hmotnoprávneho hľadiska. Súd pôvodne uznesením zo dňa 29.4.2013 č.k. 6C 159/2012-406 zamietol návrh na nepripustenie vstupu Fondu národného majetku ako vedľajšieho účastníka na strane odporcu, no na odvolanie žalobcu odvolací súd toto uznesenie zrušil uznesením č. k. 7Co 167/2013-429 a vec vrátil na ďalšie konanie. Žalobca opakovane vyjadril nesúhlas so vstupom FNM do konania, lebo tento subjekt dostatočne nepreukázal svoj právny záujem na výsledku sporu. Súd rozhodujúc nanovo dospel k záveru, že žalobcom vyslovený nesúhlas so vstupom vedľajšieho účastníka na strane žalovaného nie je dôvodný. Fond národného majetku je subjektom, ktorý má hmotnoprávny záujem na výsledku konania, keďže rozhodnutie vo veci samej v súlade s podaným návrhom (t.j. v prípade úspechu žalobcu v konaní) bude mať reálny dopad na vzájomný vzťah žalovaného a Fondu národného majetku ako zakladateľa žalovaného, ako aj na všetky právne úkony s týmto vzťahom súvisiace. Žalovaný by si v prípade úspechu žalobcu mohol uplatniť náhradu vzniknutej škody od FNM a touto skutočnosťou je podľa názoru súdu daný právny záujem tohto subjektu na výsledku tohto konania. FNM je zákonom splnomocnený na uskutočnenie prevodu vlastníctva štátu na iné osoby v súlade s privatizačnými projektmi a svojou účasťou v tomto konaní môže prispieť k zisteniu skutkového stavu veci predovšetkým bezodkladným predkladaním listín, ktoré môžu mať význam pre rozhodnutie vo veci samej. Žalobca svoj nesúhlas vyjadril len vo všeobecnosti a nezrejmil, z akého konkrétneho dôvodu účasť FNM považuje za nežiaducu. V prejednávanvej veci pritom nejde o konanie, v ktorom zákon vylučuje účasť vedľajšieho

účastníka; procesným záujmom žalobcu môže byť tiež len to, aby sa skutkový a právny stav veci čo najúplnejšie mohol zistiť. Vzhľadom na to súd návrh žalobcu na nepripustenie vstupu FNM do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol uznesenie súdu prvého stupňa zmeniť a nepripustiť vstup vedľajšieho účastníka FNM do konania na strane žalovaného. Nesúhlasil so záverom súdu, že skutočnosťou osvedčujúcou daný právny záujem FNM na výsledku konania je to, že žalovaný v prípade úspechu žalobcu by si mohol uplatniť voči FNM náhradu vzniknutej škody. Tiež nie je pravda, že by žalobca len vo všeobecnosti vyjadril svoj nesúhlas so vstupom FNM do konania a že podrobnejšie neozrejmil dôvody tohto nesúhlasu. Uviedol, že napadnuté uznesenie nie je riadne odôvodnené a je nepreskúmateľné. Vedľajší účastník sa zúčastňuje konania preto, že chce pomôcť zvíťaziť v spore niektorému z účastníkov, lebo na jeho úspechu v konaní má právny záujem; procesné úkony vykonáva svojím menom. O právny záujem vedľajšieho účastníka ide spravidla vtedy, ak rozhodnutím vo veci môže byť dotknuté právne postavenie vedľajšieho účastníka, jeho práva a povinnosti, vyplývajúce z hmotného práva. Fond národného majetku SR vystupoval jednak v pozícii prevodcu podľa zmluvy o prevode privatizovaného majetku na mesto Komárno zo dňa 28.11.1997 uzatvorenej so žalobcom ako nadobúdateľom a jednak v pozícii zakladateľa podľa zakladateľskej listiny o založení akciovej spoločnosti zo dňa 01.12.2002, ktorou bol založený žalovaný. Aj žalobca by teda mohol žiadať vedľajšie účastníctvo FNM na jeho strane na podporu svojho víťazstva v spore. Teda v podstate obaja účastníci môžu požadovať, aby FNM vystupoval ako vedľajší účastník na ich strane a podporoval ich záujmy na úspechu v tomto konaní. Pri navrhovaní dôkazov sa žalobca bude odvolávať predovšetkým na vyjadrenia, stanoviská, doklady a archívne dokumenty FNM, preto ak by FNM vystupoval ako vedľajší účastník na strane žalovaného s cieľom „pomôcť v spore“ žalovanému, výrazne sa tým sťaží a znevýhodní procesná pozícia žalobcu. Súd prvého stupňa svojím rozhodnutím založil procesnú nerovnosť účastníkov konania a sťažil postavenie žalobcu, čo je v rozpore so zásadou rovnosti účastníkov občianskeho súdneho konania.

V odvolaní žalobca ďalej namietal, že v odôvodnení napadnutého uznesenia nie je uvedené, ako žalovaný preukázal danosť právneho záujmu na vstupe vedľajšieho účastníka do konania. Súd konštatoval, že FNM má právny záujem na výsledku konania, lebo pre prípad vyhovenia žalobe bude mať reálny dopad na vzájomný vzťah žalovaného a FNM ako zakladateľa žalovaného, ako aj na všetky právne úkony s tým súvisiace, ktoré však súd prvého stupňa ani príkladom nekonkretizoval. Čo sa týka súdom predpokladaného záveru o možnom práve žalovaného uplatniť si voči FNM náhradu škody, tak takýto záver je predčasný a nedostatočne odôvodnený. FNM bol síce zakladateľom žalovaného, ale súčasne bol prevodcom majetku na žalobcu. Je teda zrejmé, že obaja účastníci odvodzujú svoje nároky a úspech v tomto konaní od vzťahov s FNM. Neobstojí ani záver o možnom nároku žalovaného na náhradu škody voči FNM, lebo v prípade neúspechu v konaní si aj žalobca môže voči FNM uplatniť náhradu vzniknutej škody. Vstup FNM teda nemožno pripustiť do konania, lebo FNM môže mať záujem na úspechu tak žalovaného ako aj žalobcu, a vstupom FNM ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného do konania sťaží a znevýhodní procesné postavenie žalobcu, ktorý svoje nároky taktiež odvodzuje od zmluvného vzťahu s FNM. Takýto postup súdu je v hrubom rozpore so zásadou rovnosti účastníkov konania, a teda je prejavom arbitrárnosti a svojvôle, ktorú v právnom štáte nemožno tolerovať.

Napokon žalobca v podanom odvolaní namietal aj ďalšiu skutočnosť, o ktorú oprel súd prvého stupňa svoje rozhodnutie, t.j. že FNM môže svojou účasťou prispieť k zisteniu skutkového stavu veci predovšetkým bezodkladným predkladaním právne významných listín. V tomto smere poukázal na § 128 OSP, ktoré ukladá povinnosť každému na požiadanie súdu bez zbytočného odkladu oznámiť skutočnosti, ktoré majú význam pre konanie a rozhodnutie súdu za náhradu vecných nákladov, a poukázal aj na ustanovenie § 129 ods. 2 OSP, podľa ktorého súd môže uložiť tomu, kto má listinu potrebnú na dôkaz, aby ju predložil, alebo ju obstará sám. Aj keď by FNM nebol vedľajším účastníkom v konaní, je povinný prispieť k zisteniu skutkového stavu v zmysle uvedených zákonných ustanovení. Napadnuté uznesenie je nepreskúmateľné, nie je riadne odôvodnené a v tom žalobca vidí odňatie možnosti konať pred súdom. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdiť. Uviedol, že rozhodnutie súdu vo veci samej v prípade úspechu žalobcu vytvára reálnu možnosť, že žalovaný, u ktorého by tým došlo k zmenšeniu nehnuteľného majetku využívaného na plnenie jeho základného predmetu činnosti, si uplatní voči FNM nárok na náhradu škody. FNM bol zriaďovateľom žalovaného a zároveň nehnuteľný majetok, ktorý je predmetom konania, vložil dňa 02.12.2002 ako nemajetkový vklad do založenej akciovej spoločnosti žalovaného v súlade s privatizačným projektom a rozhodnutím Ministerstva pre správu a privatizáciu NM SR č. 801 zo dňa 28.03.2002. Nehnuteľnosti žalovaný zápisnične prevzal a využíva ich ako vlastník od svojho vzniku nerušene na plnenie svojej

základnej činnosti. Keďže v prípade úspechu žalobcu by žalovaný prišiel o tieto nehnuteľnosti, nesporne by si voči FNM uplatnil náhradu škody. Takýto výsledok sa priamo dotkne hmotnoprávneho postavenia FNM ako vedľajšieho účastníka na strane žalovaného, a preto má FNM skutkový a právny záujem na podpore žalovaného. Výsledok sporu v prípade úspechu či neúspechu žalobcu sa ani priamo nedotkne právneho postavenia FNM voči žalobcovi. Ak by bol žalobca v konaní neúspešný, pre FNM nevzniknú žiadne práva ani záväzky.

Fond národného majetku Slovenskej republiky v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdiť bez bližšieho zdôvodnenia.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 212 ods. 1 OSP dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Žalobca sa v konaní vo veci samej domáha určenia vlastníctva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v kat. úz. L. (v spise na liste č. 15 - 19) na tom základe, že ide o nehnuteľnosti, ktoré nadobudol zmluvou uzavretou dňa 28.11.1997 s FNM o prevode privatizovaného majetku, pôvodne v časti nehnuteľností vedeného na liste vlastníctva č. XXXX na meno Západoslovenských vodární a kanalizácií, š.p. Táto zmena však nebola riadne zapísaná do evidencie katastra nehnuteľností, čím došlo k tomu, že nehnuteľnosti zostali vedené ako vlastníctvo štátneho podniku Západoslovenské vodárne a kanalizácie. Následne boli opätovne predmetom privatizácie a rozhodnutím č. 801 o privatizácii štátneho podniku zo dňa 28.03.2002 boli vložené ako súčasť nepeňažného vkladu do základného imania žalovaného. Nehnuteľnosti boli teda dvakrát predmetom privatizácie a následného prevodu vlastníckeho práva na rozdielne subjekty. Žalovaný vlastnícke právo žalobcu poprel, so žalobou nesúhlasil a navrhol pripustiť vstup do konania na jeho strane ako vedľajšieho účastníka Fondu národného majetku Slovenskej republiky so sídlom Trnavská cesta 100, 821 01 Bratislava, IČO: 17 333 768. Žalobca vzniesol námietku neprípustnosti tohto vedľajšieho účastníka a súd prvého stupňa prvýkrát rozhodol uznesením č. k. 6C/159/2012-406 zo dňa 29.04.2013. Na základe odvolania žalobcu odvolací súd toto uznesenie zrušil uznesením č. k. 7Co/167/2013-429 zo dňa 30.12. 2013 s tým, že prvostupňové uznesenie nebolo preskúmateľné najmä pre nezodôvodnený právny záujem vedľajšieho účastníka na výsledku konania.

V ustanovení § 93 ods. 1, 3, 4 OSP sa uvádza: (1) Ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je. (3) Do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh. (4) V konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Zmyslom vedľajšieho účastníka je „pomoc v spore“ niektorému z účastníkov - jednej zo strán, a to za predpokladu, že vedľajší účastník má právny záujem na výsledku sporu, t. j. na určitom výsledku konania, ktorý sa prejaví víťazstvom účastníka, ku ktorému pristúpil. O právny záujem ide vtedy, ak rozhodnutím vo veci bude vo svojich dôsledkoch dotknuté právne postavenie vedľajšieho účastníka - jeho práva a povinnosti vyplývajúce z hmotného práva. Súd z vlastnej iniciatívy neskúma splnenie podmienok na vstup vedľajšieho účastníka; ak nebola podaná námietka neprípustnosti vstupu vznesená účastníkom konania, stáva sa tretia osoba vedľajším účastníkom bez toho, aby jej v tom súd svojím rozhodnutím mohol zabrániť. Ak bola vznesená námietka neprípustnosti vstupu vedľajšieho účastníka, je potrebné tvrdiť a preukázať právny záujem na výsledku sporu, teda na víťazstve toho účastníka v spore, ku ktorému pristupuje. Právny záujem na výsledku sporu medzi účastníkmi má ten, ktorého právne postavenie bude priaznivo alebo nepriaznivo ovplyvnené rozsudkom vydaným v tomto spore. Rozhodnutie súdu o pripustení tretej osoby do konania ako vedľajšieho účastníka na niektorej z procesných strán teda predpokladá možnosť existencie záväzku, ktorý je v spojitosti s predmetom daného konania, ktorý však nie je predmetom tohto konania. Ak je právny záujem vedľajšieho účastníka podľa hmotného práva na výsledku konania k pristupujúcemu účastníkovi opodstatnený, je oprávnený pristúpiť k nemu do konania ako vedľajší účastník.

V zmysle § 18 prvej a tretej vety OSP: „Účastníci majú v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie. Súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv.“ V zásade rovnosti účastníkov je premietnuté rovnaké postavenie subjektov vzťahov v sporoch a v iných právnych veciach, ktoré súdy prejednávajú v občianskom súdnom konaní. Táto zásada súčasne vyjadruje, že všetci účastníci majú pred súdom rovnocenné právne postavenie a že žiadny z účastníkov konania nemôže byť voči ostatným akokoľvek zvýhodnený. Rozhodnutie súdu vydaného v konaní, v ktorom nebola rešpektovaná rovnosť účastníkov, občiansky súdny poriadok považuje za nesprávne; možno ho úspešne

spochybníť prípustným riadnym aj mimoriadnym opravným prostriedkom. Výsledok konania sám o sebe neporušuje rovnosť účastníkov pred súdom. Nespĺnenie uvedenej zásady sa neponecháva len na samotných účastníkoch, ale zákon priamo súdu ukladá, aby zabezpečil u účastníkov v konaní rovnaké, t.j. rovnocenné možnosti na uplatnenie ich práv a na splnenie ich povinností, a to tak v rovine procesnej ako aj v oblasti hmotnoprávnej. Zásada rovnosti účastníkov je významným interpretačným pravidlom pri výklade procesnoprávnych predpisov. Žiadne ustanovenie OSP nemožno vykladať, a teda ani v konaní aplikovať tak, aby bol niektorý z účastníkov zvýhodnený na úkor iného alebo aby mal priaznivejšie, výhodnejšie postavenie najmä pri prejednávaní vecí, pri dokazovaní, pri hodnotení dôkazov alebo pri rozhodovaní vecí.

V tomto prípade je nesporné, že súd prvého stupňa vznesenej námietke žalobcu na nepripustenie vstupu vedľajšieho účastníka na strane žalovaného zdôvodnil tým, že právny záujem FNM na výsledku sporu je daný, lebo:

1. Rozhodnutie vo veci samej v prípade úspechu žalobcu bude mať reálny dopad na vzájomný vzťah žalovaného a FNM ako jeho zakladateľa, ako aj na všetky bližšie nešpecifikované právne úkony s týmto vzťahom súvisiace.

2. Žalovaný by si v prípade úspechu žalobcu v konaní mohol voči FNM uplatniť náhradu škody.

3. FNM ako vedľajší účastník môže prispieť k zisteniu skutkového stavu veci, a to predovšetkým bezodkladným predkladaním listín, ktoré môžu mať význam pre rozhodnutie vo veci samej.

V týchto bodoch podľa názoru súdu prvého stupňa má byť na výsledku sporu medzi účastníkmi daný záujem FNM, ktorého právne postavenie bude priaznivo alebo nepriaznivo ovplyvnené rozsudkom vydaným v tomto spore.

Z obsahu spisu vyplýva, že FNM vystupoval pri právnych úkonoch s obidvomi účastníkmi nasledovne:

1. K žalobcovi vystupoval vo vzťahu prevodcu na základe zmluvy o prevode privatizovaného majetku na žalobcu zo dňa 28.11. 1987, ktorej súčasťou mali byť podľa tvrdenia žalobcu aj sporné nehnuteľnosti.

2. K žalovanému vystupoval FNM vo vzťahu zakladateľa na základe zakladateľskej listiny o založení akciovej spoločnosti zo dňa 01.12.2002, ktorou bol založený žalovaný, pričom súčasťou tejto zmluvy malo byť aj vloženie sporných nehnuteľností do založenej akciovej spoločnosti.

Tieto skutočnosti znamenajú, že výsledok sporu môže mať reálny dopad nielen na vzájomný vzťah žalovaného a FNM, ale aj na vzájomný vzťah žalobcu a FNM. Preto bolo potrebné zaoberať sa aj tým, ako sa za takýchto okolností dodrží zákonná zásada rovnakého postavenia oboch účastníkov bez toho, aby niektorý z účastníkov bol zvýhodnený na úkor iného alebo aby mal priaznivejšie a výhodnejšie postavenie oproti druhej strane. Posudzujúc túto okolnosť odvolací súd konštatoval, že obrana žalobcu v tomto smere proti vstupu FNM do konania na strane žalovaného je namieste. Nemožno považovať za dôležité, že by FNM len v procesnom postavení vedľajšieho účastníka na strane žalovaného mohol bezodkladne predkladať právne významné listiny, čo by viedlo k zisteniu skutkového stavu. V tomto smere sa odvolací súd stotožnil s právnym názorom žalobcu, podľa ktorého na uvedený účel dostatočne pamätá Občiansky súdny poriadok v ustanoveniach § 128 a § 129 ods. 2 tak, ako je to citované vyššie. Ak by FNM mohol byť pre súdom prvého stupňa odôvodnený právny záujem na výsledku sporu vedľajším účastníkom na strane žalovaného, z rovnakého dôvodu by mohol byť aj vedľajším účastníkom na strane žalobcu, pretože takisto by aj jemu mohol z tých istých dôvodov poskytovať pomoc v spore. Ide o zvláštnu procesnú situáciu, ktorá sa v súdnych konaniach takmer vôbec nevyskytuje. V takejto situácii odvolací súd primárne riešil dodržanie zákonnej zásady rovnakého postavenia účastníkov konania tak, ako je z právneho hľadiska vyššie vysvetlená.

Z toho vychádzajúc odvolací súd dospel k záveru, že námietke žalobcu na nepripustenie vstupu vedľajšieho účastníka do konania na strane žalovaného bolo potrebné vyhovieť. Žalovaný môže v rámci svojho práva (zároveň aj povinnosti) návrhu dôkazov navrhovať súdu vykonanie dokazovanie listinami, ktoré má k dispozícii práve FNM, a tomuto subjektu následne uložiť predloženie týchto listín na oboznámenie v konaní. Žalovaný z tohto pohľadu nebude znevýhodnený. Práve naopak - znevýhodnený by bol z procesného hľadiska žalobca, proti ktorému by vystupoval FNM ako vedľajší účastník žalovaného, hoci na základe právneho úkonu uzavretého s ním sporné nehnuteľnosti mohol nadobudnúť.

Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k tomu, že nie sú dané podmienky ani na potvrdenie a ani na zrušenie napadnutého uznesenia. Preto posudzujúc odvolanie ako dôvodne podané rozhodol o odvolaní podľa § 220 OSP tak, že napadnuté uznesenie zmenil a vstup vedľajšieho účastníka na strane žalovaného nepripustil.

Toto rozhodnutie senát odvolacieho súdu prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.